

Thailand and ASEAN

มุมมองของไทย...กับเวทีอาเซียน

- การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นทั้งโอกาสและสิ่งท้าทาย แม้ไม่มีอาเซียน ก็ยังมีกรอบเศรษฐกิจอื่น และโลกที่ไร้พรมแดนจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้การเคลื่อนไหวของนักลงทุน และสภาพการจ้างงานมีการเปลี่ยนแปลง งานบางประเทศคนไทยไม่นิยมทำ ต้องอาศัยแรงงานต่างชาติ
- อาเซียนซับซ้อนและต้องการการตื่นตัวทั้งระบบของสังคมไทย ครู สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย พ่อแม่ผู้ปกครอง ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม กระทรวงศึกษาธิการ ทุกกระทรวง ทบวง กรม
- ปัจจุบันคนไทยส่วนหนึ่งเตรียมรับมือด้วยความตื่นตระหนกมากกว่าตื่นตัวและยังขาดความพร้อมอยู่หลายด้าน เช่น ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของอาเซียน ใช้ในการประชุมและกิจกรรมทางการอื่น ๆ ความพร้อมในการออกไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน
- คนต้องมีทักษะในการทำงานที่หลากหลายมากขึ้น ทำได้หลายอย่างพร้อมกัน สอนให้คิด บูรณาการ เพื่อเตรียมเข้าไปสู่โลกที่แข่งขัน

มุมมองของไทย...กับเวทีอาเซียน

- ทุกหน่วยต้องหันหน้าเข้าหากันและผนึกกำลังกันเพื่อเตรียมตัวรับความเปลี่ยนแปลง
- ภาคเอกชนเร่งส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อเตรียมขยายกิจการมีความเชื่อมั่นว่า-หากเสนอโครงการเกี่ยวข้องกับอาเซียนจะได้รับอนุมัติงบประมาณเร็วเป็นพิเศษ
- ด้านการเมืองและความมั่นคงและด้านสังคมและวัฒนธรรม ไม่ค่อยมีใครพูดถึง ทั้งๆ ที่สำคัญและเชื่อมโยงกันทุกด้าน มีแต่คนพูด **AEC** และเข้าใจว่าอาเซียนเป็นเรื่องของการรวมตัวทางเศรษฐกิจเท่านั้น
- เศรษฐกิจจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับเสถียรภาพและระบอบการเมืองที่เอื้ออำนวย
- การเข้าไปประกอบธุรกิจต้องเข้าใจสังคม วัฒนธรรม ขนบประเพณี
- รากฐานทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ก็กลายเป็นค่านิยม วิธีคิดของผู้คน ที่ส่งผลต่อรูปแบบการเมืองการปกครองของแต่ละประเทศ

มุมมองของไทย...กับเวทีอาเซียน

- แม้ว่าจะมีการเปิดเสรีในการประกอบอาชีพใน 8 สาขา คือ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก การท่องเที่ยว บัญชี และนักสำรวจ แต่ถ้าคนไทยขาดความพร้อมและความสามารถก็จะไม่ได้ประโยชน์จากการรวมตัวครั้งนี้ กลับทั้งยังเปิดโอกาสให้ชาติอาเซียนอื่นๆ เข้ามาแข่งขันในการประกอบอาชีพในประเทศได้
- สถานศึกษานิยม ประดับธงชาติและรูปชุดประจำชาติประเทศในอาเซียน

มุมมองของไทย...กับเวทีอาเซียน

นาย สุวัฒน์ จิราพันธุ์ เอกอัครราชทูตและผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน

- APSC

- มหาอำนาจสนใจเข้ามามีบทบาท อาเซียนจึงต้องยึดมั่นความเป็นปึกแผ่นและคงความเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนความร่วมมือ
- ทุกประเทศมีข้อจำกัดเรื่องการเมืองภายในและผลประโยชน์แห่งชาติ ทำอย่างไรจึงจะประสานท่าทีของอาเซียนเอง
- รูปแบบการปกครองของชาติสมาชิกแตกต่างกัน ระดับการพัฒนาประชาธิปไตยที่ต่างกัน ความตระหนักรู้ของประชาชนในเรื่องสิทธิเสรีภาพที่แตกต่างกัน
- แม้อาเซียนจะประสบความสำเร็จในการรับรองปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน แต่ก็ยังต้องมีการพัฒนาต่อไปให้ดีขึ้น หากเทียบกับภูมิภาคอื่นถือว่าอาเซียนมีความก้าวหน้าในการผลักดันให้ประชาชนมุ่งไปในการพัฒนาสิทธิมนุษยชนของตนเอง

มุมมองของไทย...กับเวทีอาเซียน

- AEC

- ความพยายามในการทำตลาดเสรีและฐานการผลิตร่วมมีความคืบหน้าไปประมาณ 73% จากแผนงานที่มีอยู่
- ในความเป็นจริงยังมีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีอยู่
- ประเทศนอกภูมิภาคมีความสนใจเข้ามาลงทุนในอาเซียนเนื่องจากเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่มีประชากรมากกว่า 600 ล้านคน มีมูลค่าทางตลาดถึง 2.2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ
 - พยายามให้มี **single window**
 - ให้กระบวนการศุลกากรสะดวกขึ้น
 - การเคลื่อนย้ายเงินทุนทำได้ง่ายขึ้น
 - อนุญาตให้สมาชิกอาเซียนด้วยกันๆถือครองหุ้นในบริษัทได้เกิน 50%
- ถูกจับตามองมาก เพราะมีผลกระทบโดยตรงและจับต้องได้มากกว่า

มุมมองของไทย...กับเวทีอาเซียน

- การสร้างความเชื่อมโยงในอาเซียน
 - ความเชื่อมโยงระหว่างกัน การเดินทางไปมาหาสู่กันรวมถึงการเคลื่อนย้ายสินค้าทำได้สะดวก
 - การเชื่อมต่อด้านโครงสร้างพื้นฐานที่แต่ละประเทศมีอยู่
 - การเชื่อมต่อ กฎ ระเบียบ (ต้องดูในเรื่องการบริหาร จัดการ และรัดกุม เพราะต้องคำนึงถึงความมั่นคงด้วย)

มุมมองของไทย...กับเวทีอาเซียน

- ASCC

- เป้าหมายที่อาเซียนต้องการเน้นคือประชาชน
- การสร้างประชาคมที่ประชาชน ทั้ง 10 ประเทศ รู้สึกร่วมกันในการเป็นอาเซียน
- การสนับสนุนให้มีการไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนมากขึ้น เพื่อให้มีความรู้สึกของการอยู่ร่วมกันในอาเซียนมากขึ้น

มุมมองของไทย...กับเวทีอาเซียน

- อยากให้มองว่าการรวมกันเป็นประชาคมอาเซียนเป็นการร่วมมือและเสริมซึ่งกันและกันในสิ่งที่อีกฝ่ายขาด
- เป็นการดึงเอาศักยภาพร่วมกันของอาเซียนไปสู่การจัดการความสามารถที่สูงขึ้น
- การรวมตัวเพื่อมีพลังมากขึ้นและมองไปข้างหน้าด้วยโลกทรรศน์ที่เปิดกว้างมากกว่าแค่ชายแดนประเทศ

ข้อเสนอแนะ

- ตามกรอบ **Blueprint** เป็นการดำเนินการในองค์รวมที่ต้องเดินไปพร้อมกันในหลายเรื่อง แต่ลักษณะการปฏิบัติงานของส่วนราชการ ยังไม่มีการบูรณาการเท่าที่ควร ยังมีภาพของการทำงานที่แต่ละหน่วยก็ทำเฉพาะภารกิจหลักของตน ไม่มีการประสานเพื่อใช้ประโยชน์ข้อมูลหรือ ขบวนการปฏิบัติของหน่วยงานอื่นเพื่อเดินไปด้วยกัน
- **Blueprint** ครอบคลุมประเด็นไว้กว้างมาก ดังนั้นการกำหนดแผนงานให้สอดคล้องควรเอาแผนงาน/กิจกรรม/โครงการรวมทั้งงบประมาณที่มีอยู่ มาบรรจุในกรอบยุทธศาสตร์

ข้อเสนอแนะต่างๆ

- ราชการต้องเตรียมการสร้างสมรรถนะบุคลากรให้มีความสามารถที่ทัดเทียมกับประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก โดยเฉพาะในเวทีการเจรจา การฝึกฝนด้านวิชาชีพ และทักษะทั้งในและต่างประเทศ
- เพิ่มประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ทุกระดับ ทุกคนต้องได้รับข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรวมตัวสู่ประชาคมอาเซียน และแนวทางการปรับตัวเพื่อการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับ **Blueprint** และข้อตกลงต่างๆ
- มีแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับ **Blueprint**

ข้อพิจารณา

- งบประมาณในการเข้าร่วมประชุม หรือจัดเวทีสัมมนาต่างๆ ระดับภูมิภาค
- กลไกอาเซียนทำให้การส่งต่อเรื่องหรือการขอความเห็นวนไปมา
- การทำงานในไทยที่ยังไม่ประสานหรือบูรณาการกัน เช่น เรื่องการบริหารจัดการพรมแดน **CIQ** การเปิดจุดผ่านแดน เป็นของมหาดไทย การเข้าออก เป็นของศุลกากร การข้ามแดนเป็นของ ตม. การจะประกาศจุดเปิดเป็นเรื่องของ สผช. เพราะเกี่ยวกับความมั่นคง ตอนนี้คณะอนุกรรมการว่าด้วยความเชื่อมโยงจะเสนอให้คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติรับทำหน้าที่ประสาน

ข้อเสนอ

- **ASEAN** ต้องมีทัศนคติที่จะต้องร่วมมือกัน เช่นการลงนามในข้อตกลงในเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานทักษะฝีมือ วิชาชีพ ยังมีเงื่อนไขในเรื่องใบอนุญาตวิชาชีพ การสอบใบอนุญาต ซึ่งต้องปรับ
- ในการประชุม **MRA** ของแต่ละวิชาชีพ บางวิชาชีพผู้แทนไทยไม่ได้เข้าร่วมเนื่องจากไม่มีงบประมาณไปประชุม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน

- ช่วยสร้างอำนาจต่อรองแก่ประเทศสมาชิกอาเซียนในเวทีโลกทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง
- มีทำที่ร่วมกันในเวทีระหว่างประเทศ
- ทำให้ตัวเลขการค้าขายสินค้าสูงขึ้น สำหรับไทยเพิ่มเป็นสิบเท่า
- ช่วยดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศให้มาลงทุนในภูมิภาคมากขึ้น
- ช่วยให้ประเทศสมาชิกได้ร่วมมือแก้ไขปัญหาและความท้าทายที่มีผลกระทบต่อสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ภัยพิบัติ โรคระบาด ยาเสพติด การค้ามนุษย์
- ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดี
- ประชาชนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงสวัสดิการที่มั่นคงและสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น

สถานะปัจจุบัน

- อาเซียนเป็นตลาดส่งออกอันดับ **1** และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ **2** ของไทย
- ปัจจุบันมีมูลค่าการค้าระหว่างกัน **25%** ของมูลค่าการค้าทั้งหมดของไทย และไทยได้เปรียบดุลการค้าถึง **1** หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ
- การลงทุนจากต่างประเทศ **20%** มาจากอาเซียน
- **30%** ของนักท่องเที่ยวต่างประเทศมาจากอาเซียน